

REGLEMENT FOR FINANSFORVALTNING

1. FINANSREGLEMENTETS VIRKEOMRÅDE

1.1 Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finansforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/instrukser/rutiner skal hjemles i reglementet. Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

1.2 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Vadsø kommune. Reglementet gjelder også for kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11 og interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27.

I den grad disse virksomhetene har en egen finansforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet, eller i tilfellet med interkommunalt samarbeid, etter et omforent finansreglement som er godkjent av kommunestyret.

2. HJEMMEL OG GYLDIGHET

2.1 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992, § 52
- Ny forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning fastsatt av KRD 9. juni 2009 (FOR 2009-06-09 nr 635).

2.2 Gyldighet

- Reglementet trer i kraft fra og med vedtaksdato. Finansreglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode.

- Dette reglementet erstatter alle tidligere regler og instruksjoner som kommunestyret eller annet politisk organ har vedtatt for Vadsø kommunes finansforvaltning.

3. FORVALTNING OG FORVALTNINGSTYPER

I samsvar med bestemmelsene i forskriften om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Gjennom dette finansreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål. Denne forvaltningen skal vektlegge lav finansiell risiko og høy likviditet.
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og andre finansieringsavtaler.
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.

4. FORMÅLET MED KOMMUNENS FINANSFORVALTNING

Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer.

Dette søkes oppnådd gjennom følgende delmål:

- Kommunen skal til en hver tid ha likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke løpende forpliktelser.
- Plassering av overskuddslikviditet skal over tid gi en tilfredsstillende avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene. Vadsø kommune skal ha en lav risikoprofil. Kommunens finansforvaltning skal ikke påføre kommunens vesentlig finansiell risiko.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig totalkostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behovet for forutsigbarhet i lånekostnader.
- Dersom kommunen har langsiktige finansielle aktiva, skal forvaltningen av disse gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko.

5. GENERELLE RAMMER OG BEGRENSNINGER

- Kommunestyret skal selv fastsette reglene for kommunens finansforvaltning og ta stilling til balansen mellom avkastning, risiko og tilfredsstillende likviditet, jfr. Kommunelovens § 52. Dette innebærer at plasseringers risiko vil være nært knyttet til plasseringens karakter. Vadsø kommune skal i plasseringer ha definerte risikorammer samt gode rutiner for overvåking og styring av risiko. Kommunestyret skal selv i hver enkelt plassering ta stilling til avkastning og risiko og hvorvidt denne er forsvarlig i forhold kommunens evne til å bære denne risikoen.
- Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det påligger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.
- Rådmannen skal løpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.
- Det tilligger rådmannen å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.
- Det tilligger rådmannen med hjemmel i dette finansreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter/instrukser/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finansforvaltning.

Kommunen kan i sin finansforvaltning benytte seg av finansielle instrumenter, såkalte avledede instrumenter/derivater. Slike instrumenter skal være konkret angitt under de enkelte forvaltningsformer og må benyttes innenfor risikorammene for underliggende aktiva eller gjeld og skal inngå ved beregning av finansiell risiko.

Evt. plassering av Vadsø kommunes midler i verdipapirer, skal skje iht. etiske kriterier. Kriteriene er beskrevet under plassering av langsiktige finansielle aktiva, pkt 8.3. Så langt det er praktisk mulig skal disse etiske kriterier også gjelde for plasseringer i verdipapirfond.

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens midler til driftsformål (inkl. ledig likviditet), gjeldsporteføljen og langsiktige finansielle aktiva omtales i fortsettelsen hver for seg.

6. FORVALTNING AV LEDIG LIKVIDITET OG ANDRE MIDLER BEREGNET FOR DRIFTSFORMÅL

Kommunens midler til driftsformål (ledig likviditet) kan plasseres i bankinnskudd i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating A- eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

Kommunens driftslikviditet skal plasseres i kommunens hovedbank.

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser, fratrukket estimerte innbetalinger, de nærmeste 3 måneder, kan plasseres etter følgende retningslinjer:

6.1. Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- a) Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 6 måneder
- b) Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 5 mill
- c) Kommunen skal til enhver tid ha tilgjengelig driftslikviditet (inklusive trekkrettigheter) som minst er like store som forventet behov de neste 30 dager.

6.2. Felles plasseringsbegrensninger

Kommunens samlede innskudd i bank/kredittinstitusjon (inkl. direkte eie av verdipapirer utstedt eller garantert av institusjonen) skal ikke overstige 2 % av institusjonens forvaltningskapital.

6.3. Rapportering

Rådmannen skal to ganger i året legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.

Rådmannen skal i tillegg etter årets utgang legge fram rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapportene skal vise utviklingen i likviditet i perioden. Rapporten skal, ved behov, i tillegg angi følgende:

- Rådmannens kommentarer knyttet til sammensetning, rentebetingelser/avkastning, vesentlige markedsendringer og endring i risikoeksponering.
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet.

7. FORVALTNING AV KOMMUNENS GJELDSPORTEFØLGE OG ANDRE FINANSIELLE AVTALER

7.1. Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i sitt årlige budsjettvedtak.

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak har rådmannen fullmakt til å gjennomføre låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår, endre nedbetalingstid og forvalte kommunens innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i KommuneLOvens § 50 om låneopptak.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

7.2. Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som rammelån.

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

7.3. Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal tilpasses likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

7.4. Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det kan gjøres unntak fra denne reglen for situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en

tilrettelegger et eksklusivt mandat. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank (f. eks. startlån i Husbanken).

7.5. Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader. For Vadsø kommune vil vektlegging av elementet forutsigbarhet være styrende.

Renteutviklingen skal kontinuerlig overvåkes for å vurdere binding av lån.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende;

- a) Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall
- b) Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon – vektet rentebindingstid) på samlet rentebærende gjeld bør være mellom 1 og 15 år.
- c) Rådmannen gis fullmakt til å avtale fastrenteandel for inntil 80% av kommunens låneportefølje. Dette skal vurderes ut i fra markedsforventninger og behovet for forutsigbarhet i kostnadene.
- d) Den delen av gjeldsporteføljen som har fast rente, bør fordeles i tid for å redusere refinansieringsrisiko.

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteeksponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt, tilsier at slik endring er ønskelig.

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finansforvaltningen, og beregninger under punkt b) skal inkludere FRA- og SWAP-kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontraktene skal knyttes til underliggende lån eller låneportefølje. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor dette området, som motpart ved slike kontrakter.

7.6. Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende;

- a) Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.
- b) Et enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 33 % av kommunens samlede gjeldsportefølje

- c) Under ellers like forhold vil det være formålstjenelig at kommunen fordeler låneopptakene på flere lånegivere.

7.7. Rapportering

Rådmannen skal to ganger i året legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for gjeldsforvaltningen. Rådmannen skal i tillegg etter årets utgang legge fram rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapportene skal vise utviklingen i likviditet i perioden. Rapporten skal, ved behov, i tillegg angi følgende:

- Rådmannens kommentarer knyttet til sammensetning, rentebetingelser/avkastning, vesentlige markedsendringer og endring i risikoeksponering.
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet.

For gjeldsforvaltningen skal det i tillegg rapporteres om følgende:

- a) Opptak av nye lån (inkl. avtaler om finansiell leasing) i forrige kvartal,
- b) Refinansiering av eldre lån i forrige kvartal.
- c) Rådmannens kommentarer knyttet til endring i risikoeksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i henhold til kommunens økonomiske situasjon og situasjonen i lånemarkedet, samt evt. framtidig finansierings- og refinansieringsbehov.
- d) Rådmannen sin omtale og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet.

8.FORVALTNING AV KOMMUNENS LANGSIKTIGE FINANSIELLE AKTIVA

8.1 Definisjon langsiktige finansielle aktiva

Plasseringer av midler i henhold til politisk vedtatte rammer, i verdipapirer hvor hensikten er tilfredsstillende avkastning innenfor en periode på 5 år. Verdipapirene kan for eksempel være obligasjoner, aksjefond eller enkeltaksjer. Bankinnskudd med tidshorisont ut over 1 år kan også defineres som langsiktige finansielle aktiva. Likeledes kan investeringer i eiendom hvor hensikten for investeringen er langsiktig avkastning på plasserte midler defineres som langsiktige finansielle aktiva. All plassering

av langsiktige finansielle aktiva skal vedtas politisk i henhold til gitte investeringsrammer og hvor formålet for plassering klart framgår av vedtaket. Andre plasseringer og investeringer kan også defineres som langsiktige finansielle aktiva, dette skal da framgå av vedtaket.

8.2 Formål

Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva har som formål å sikre en langsiktig avkastning som kan bidra til i gi innbyggerne i Vadsø kommune et godt tjenestetilbud.

8.3 Investeringsrammer

Vadsø kommune har ikke vedtatte rammer for plassering av langsiktige finansielle aktiva.

Dersom kommunen på et fremtidig tidspunkt har til hensikt å etablere forvaltning av langsiktige finansielle aktiva, vil dette finansreglement bli oppjustert med nødvendige og tilstrekkelige rammer og retningslinjer for slik forvaltning. Det endrete finansreglement vil bli vedtatt av kommunestyret før oppstart av forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

8.4 Etske retningslinjer

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland, skal være retningsgivende for Vadsø kommunes etiske håndtering av kapitalforvaltningen.

Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskaper som produserer særlig inhumane våpen skal utelukkes fra porteføljen. Videre skal selskaper utelukkes dersom det er åpenbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringer medvirker til:

- Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, utnyttelse og annen utbytting av barn
- Alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer

Vadsø kommune vil påse at samarbeidende forvaltere er informert om både forvaltningsrammer og etiske retningslinjer i kommunens Reglement for finansforvaltning. Det er Vadsø kommunes mål at kapital ikke plasseres i selskaper med en uakseptabel etisk profil, og at det derfor velges forvaltere som hensyntar de etiske sidene ved utvelgelsen av sine investeringer.

Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren, opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

8.5 Rapportering

Rådmannen skal, hvis rammer for langsiktig plassering av aktiva vedtas, to ganger i året legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for plasseringer av langsiktige finansielle aktiva.

Rådmannen skal i tillegg etter årets utgang legge fram rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

9. KONSTATERING AV AVVIK OG VURDERING OG KVALITETSSIKRING AV FINANSIELL RISIKO

9.1 Konstatning av avvik

Ved konstatning av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket dersom dette er større enn NOK 100 000,-, skal uten ugrunnet opphold rapporteres til kommunestyret sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

Dersom den konstaterte økonomiske konsekvens av avviket er mindre enn NOK 100 000,-, kan slik rapportering utestå til neste ordinære finansrapportering til kommunestyret.

9.2 Risikovurderinger

Det skal til rapporteringen til kommunestyret gjøres følgende atskilte risikovurderinger:

- Renterisikoen for plasseringer av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsporteføljen sett i sammenheng.
- En "netto" gjeldsbetraktning som viser kommunens regnskapsmessige renterisiko angitt i NOK ved en 1 % andel generell endring i rentekurven.

9.3 Kvalitetssikring

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften. I

tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Rådmannen pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.